

Buồn Nhớ Cổ Hương

PHAN ĐÌNH TĂNG

Ngày mùng 5 Tết Giáp Tuất, A.H. Nguyễn Văn Quý, Trưởng khối Kiến tạo của Nha Kiêu Lộ Ngọc Lân (New Orleans Department of Streets) qua đưa tôi xem bản “Sấm Tiên Tri của Bà Chúa Liễu”. Đọc đến đoạn cuối:

... MA tàn, QUÝ hết, đến ngày LONG HOA.
KHỈ về, GÀ gáy oa-oa,
Bốn phương dấy động can qua kinh trời.
QUY MA ắt hẳn đi đời
PHỤ NGUYÊN trời đã định ngôi sẵn sàng.
CHÓ mừng TÂN-CHỦ rõ ràng,
Gần xa tấp nập LÊN ĐÀNG HỒI-HƯƠNG.
LONG-HOÀ van nẻo muôn phương,
RỒNG TIÊN con cháu VIỆT THƯỜNG về-vang.

Dịch nôm: PHỤ NGUYÊN: chữ PHỤ bên chữ NGUYÊN là NGUYÊN CHÓ = năm nay GIÁP TUẤT (1994) là năm con Chó. TÂN-CHỦ: vị TÂN NGUYÊN-THỦ QUỐC-GIA họ NGUYÊN.

Tôi bình-luận:

– Họ Nguyễn chắc là Anh rồi!

A.H. Quý cũng cười:

– Vậy tôi cũng có hy vọng lắm!

Bình-sanh tôi không tin Sấm-ký bao nhiêu chỉ nói cho vui thôi, vì tôi biết đa số Sấm Ký là do người đời “phịa” ra cho hợp với nguyện-vọng thầm kín của mình hay của quần chúng. Tuy nhiên khi đọc đến câu “Gần xa tấp nập LÊN ĐÀNG HỒI HƯƠNG” tôi không ngăn được nỗi nhớ băng khuâng nơi “chôn nhau cắt rốn của mình”.

Từ LÀNG PHÚ-LƯƠNG (không đi thì thăm thì thương, mà đi thì nhớ Phú-Lương Chợ-Cầu. Không đi thì thăm thì sâu, mà đi thì nhớ Chợ-Cầu Phú-Lương) nơi Quê-Nội, đến NAM-PHỐ, nơi Quê-Ngoại ... BÃI DẦU, CÒN-HÈN, CHỢ ĐÔNG-BA, CẦU TRƯỜNG-TIÊN, CỬA THUỢNG-TỨ, ĐỐC NAM-GIAO, NÚI NGỰ BÌNH, CHÙA THIÊN-MỤ, CẦU BẠCH-HỔ, ĐIỆN HỒN-CHÉN ...

Không phải vì chủ quan mà tôi cho quê hương là đẹp. Tôi đã từng nghe nhiều người ngoại quốc thật tình mến chuộng vẻ đẹp của đất nước Việt Nam ta.

Lúc học ở Pháp một giáo sư trước có làm việc cho nhà máy xi măng Hải Phòng nói với tôi là đa-số các kỹ-sư cầu-cống Pháp đến Việt-Nam đều mê cảnh Việt Nam. Các Kỹ sư Cầu Cống Pháp khi tốt nghiệp trường Bách Khoa ra thì chia ra nhiều hạng: cao nhất gọi là Ponts Métro, sau ra làm việc ở Pháp, rồi đến Ponts Bases Aériennes, sau ra làm cho phi trường, cuối cùng là Ponts Colo (colonial) sau ra phải đi thuộc địa. Giáo sư bảo rằng các ông Kỹ sư Cầu-Cống Pháp qua VN phần nhiều là Ponts Métro, không bắt buộc đi thuộc địa nhưng họ vẫn tình nguyện đi VN.

Vào năm 1974 có một ông Kỹ sư Pháp đến tìm tôi ở Tổng-Nha Kiêu-lộ Saigon có thư của một người bạn đồng khóa của tôi là Louis Menard giới thiệu để nói chuyện về thăm dò đầu hỏa ngoài khơi. Đây, đại khái cảm tưởng của anh ta:

“Trước tôi có qua Việt Nam, tôi thấy Ông có diễm phúc ở một nơi đẹp đẽ mà lại có thể gọt đẽo chất liệu mới của một nước đang mở mang. Ông Menard nghe tôi nói cũng mê lắm. Như Ông đã biết Ông ta đang khai thác cái bằng sáng chế của Ông “Les Pressiomètres Louis Ménard” để đo đất làm nền móng, nhưng sau này khám phá ra là máy ấy có thể dò đầu hỏa ngoài khơi rất hiệu quả. Ông ta đã bán bằng sáng chế cho Nhật hết cả vùng, trừ miền Nam Việt Nam. Ông bảo tôi qua đây tìm gặp Ông để hỏi ý kiến vì Ông muốn có dịp làm việc ở đây. Ông vẫn tiếc rằng, ở Pháp mọi công trình đã làm gần hết cho nên người kỹ sư chẳng làm gì được bao nhiêu!”

Lại một hôm tôi đi trên đèo Hải-Vân (giữa Huế và Đà Nẵng) thì thấy một cái mộ bia trên lưng con rùa. Đến đọc thì thấy một giòng chữ Pháp đại-ý nói là mộ của một kỹ sư CC Pháp tên là Bouloche. Sau đó tôi được một bậc đàn anh cho biết là ông này có làm việc ở đó và khi về Pháp, trước khi chết có dặn gia đình chôn Ông ở đây vì ông mê phong cảnh ở đây.

Người ngoại quốc mà còn mê nước ta như vậy, hưởng gì ta! Vậy thì ngày nào “Gần xa tấp nập lên đàng hồi hương nhỉ?”